

Notat

Uddrag fra Udmøntningsnotat Budget 2025 samt budgetnotat

Sagsfremstilling

I Udmøntningsnotat for Budget 2025 (TMU 25. november 2024) fremgår følgende:

TM061 Klimavenlige standarder og fremme af bæredygtige materialer i anlægsprojekter:

Anlægsbevillingen på 2,0 mio. kr. til at fremme klimavenlige standarder og bæredygtige materialer i anlægsprojekter er fuldt stjernemarkeret og dermed frigivet med Borgerrepræsentationens vedtagelse af Budget 2025. Midlerne udmøntes løbende til de anlægsprojekter i forvaltningen, der afprøver løsninger, som kan understøtte en generel sænkning af CO₂-aftrykket fra forvaltningens anlægsprojekter. Servicebevillingen tages i brug fra 2025 og løber frem til udgangen af 2027. [Sagsfremstillingen er notatets del 2. Den skal indfri alt, hvad der loves i del 1, og må ikke udfolde andet væsentligt end det lovede.]

27-10-2025

Sagsnummer I F2
2025 - 19955

Dokumentnummer i F2
219741

Sagsnummer eDoc
2025-0296990

Rådhussekretariatet
Rådhuspladsen 1
1550 København V

EAN-nummer
5798009809452

TM061 Klimavenlige standarder og fremme af bæredygtige materialer i anlægsprojekter

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	X
Bestilt af fagudvalg	
Bestilt administrativt	

Resumé

Budgetnotatet indeholder to initiativer, som skal bidrage til at reducere CO₂-aftrykket fra forvaltningens egne anlægsprojekter. Initiativerne har fokus på at understøtte og drive en udvikling mod mere klimavenlige materialer og metoder og derigennem reducere CO₂-udledningen med 30 %.

- Initiativ 1. Revision af VejPladsPark og LCA-beregning på fuld projektportefølje
- Initiativ 2. Pulje til fremme af nye klimavenlige materialer

Initiativ 2 forudsætter valg af initiativ 1, da revision af VejPladsPark er en forudsætning for at kunne kvalificere og målrette de indsatser og områder, hvor det giver mest værdi at afprøve nye klimavenlige materialer og metoder.

Baggrund

Budgetnotatet er udarbejdet pba. beslutning i Borgmesterforum for Klima den 14. maj 2024.

Klimainitiativet er et af Borgmesterforum for Klimas primære prioriteter.

Indhold

Med omkring 550 aktive anlægsprojekter, herunder både renoveringer af eksisterende infrastruktur og nyanlæg, er Teknik- og Miljøforvaltningen en væsentlig kilde til kommunens klimaaftryk både gennem de faktiske anlægsaktiviteter og via materialeforbrug og affaldsgenerering. Forvaltningen arbejder løbende med CO₂-reduktioner i anlægsprojekterne, men det kræver en fornyet, struktureret proces med inddragelse af både interne og eksterne interessenter at kunne sikre mere markante CO₂-reduktioner på tværs af den samlede anlægsporfølje.

Initiativ 1. Revision af VejPladsPark og LCA-beregning på fuld projektportefølje

VejPladsPark (VPP) er betegnelsen for Teknik- og Miljøforvaltningens platform, som indeholder de faglige rammer for gennemførslen af forvaltningens anlægsprojekter. VPP fastlægger en lang række tekniske krav og standarder for, hvordan forvaltningen fx bygger en vej eller et fortov i kommunen.

Revisionen af VPP er afgørende for, at forvaltningen kan reducere udledningerne fra anlægsaktiviteterne. Revisionen har til formål at gennemgå de eksisterende standarder og

krav i kommunen, ofte benævnt som Københavnerstandards, med henblik på at identificere og implementere potentialer, der kan sænke CO₂-udledningen fra forvaltningens anlægsprojekter. Det kan være at optimere ressourceforbruget, øge graden af genbrug og genanvendelse, sikre at der benyttes mere klimavenlige materialer og optimere arbejdsprocedurerne i projekterne. Ændringerne vil være effektfulde, fordi de vil komme til at gælde på tværs af hele forvaltningens portefølje af anlægsprojekter fremfor at være indsatser på enkelte projekter.

De tekniske krav og standarder på VPP er delvist en afspejling af eksisterende branchestandarder og lovgivning, men i høj grad også et produkt af de politiske strategier og ønsker i Københavns Kommune og forvaltningens erfaringer fra arbejder ude i byen. Generelt gælder, at de nuværende standarder helt overvejende er udviklet med baggrund i arkitektoniske, bruger- og driftsmæssige, økonomiske overvejelser mv. uden særlig hensyntagen til løsningernes klimaaftryk.

Det samlede revisionsarbejde vil køre som et 2,5-årigt projekt og er forbundet med en interessenthåndtering såvel eksternt som internt. Både i forhold til at kortlægge muligheder for alternative materialer og løsninger samt sikre, at nye standarder er afstemt med lovgivning, kommunes andre prioriteter, afledt drift mv. Forvaltningen vil også trække på ekstern assistance i form af både rådgivere og entreprenører til dele af opgaven.

For at arbejde databaseret med CO₂-reduktioner og derigennem understøtte kvalificeringen af tiltag og dokumentere fremskridt omfatter initiativet, at der beregnes Livscyklusanalyser (LCA) på hele forvaltningens anlægsportefølje. Forvaltningen har siden 2022 beregnet LCA'er på projekter på over 20 mio. kr. som et led i kommunens egne miljøkrav i Byggeri og anlæg (MBA21) og har gode erfaringer med beregninger både som et dialogværktøj til at arbejde med CO₂-reduktion i de enkelte projekter, kvalificeringen af tiltag på tværs af projektportefølje og som værktøj til at dokumentere den samlede udledning for anlægsporteføljen. Langt størstedelen af forvaltningens projekter er imidlertid under 20 mio. kr. og bliver derfor ikke LCA-beregnet. Det estimeres, at der med vedtagelse af initiativet vil blive beregnet LCA på projekter til under 20 mio. kr. på mellem 100-150 projekter årligt.

Initiativ 2. Pulje til fremme af nye klimavenlige materialer

Til at understøtte initiativ 1 og accelerere omstillingen til nye tekniske løsninger med et lavere CO₂-aftryk, foreslår forvaltningen, at der afsættes midler til en pulje til afprøvning af klimavenlige materialer i forvaltningens projekter. Initiativet 2 er afhængigt af initiativ 1 og giver ikke værdi at vælge særskilt, da revision af VejpladsPark er en forudsætning for at finde ud af, på hvilke områder og materialer det giver mening at afprøve nye klimavenlige materialer.

Udvikling og implementering af nye grønne, uprøvede materialer, som kan lede til CO₂-reduktioner, er ofte forbundet med risici. Det er derfor nødvendigt at kunne teste de mere risikofyldte løsninger, inden de rulles ud over hele byen, så der undgås uhensigtsmæssigheder på længere sigt. Puljen fordeles til udvalgte projekter, som afprøver grønne tiltag/løsninger/materialer, som dermed kan understøtte ændringer i materialestandarder mv. i en mere klimavenlig retning. Initiativet omfatter også opfølgning og evaluering af de afprøvede løsninger.

Eksempler på indsatser kunne fx være at afprøve bestemte genbrugsmaterialer og genanvendte materialer eller afprøve nye logistiske processer, som understøtter et mindre klimaaftryk og dermed få praktiske erfaringer med, hvad der skal tages højde for i en kommende kravsætning. Forvaltningen vil løbende evaluere på resultaterne af de testede løsninger, herunder holde dem op imod andre prioriteter som fx arkitektur,

holdbarhed, konsekvenser for afledt drift mv. Puljen får afløb i 2025 og 2026, og de udvalgte projekter vil være nogle, som går i fysisk anlæg ("i jorden") her. Der vil i vidt omfang være tale om projekter, som allerede er vedtaget og nu går i fysisk anlæg.

Hvis initiativet ikke finansieres sammen med initiativ 1, mistes muligheden for at afprøve nye, usikre løsninger i mindre skala. Hermed er det forventningen, at forvaltningen kommer til at mangle det nødvendige datagrundlag og erfaringer til at kunne rulle løsningerne ud på den fulde projektportefølje - med en mindre samlet CO₂-reduktion som resultat. Puljen kan op- eller nedskaleres, men det vurderes, at et minimum bør være 1,0 mio. kr.

Økonomi

Tabel 1. Oversigt over aktiviteter på alle styringsområder

Aktiviteter i forslaget (1.000 kr. - 2025 p/l)	Styrings- område	2025	2026	2027	2028	I alt
<i>Initiativ 1. Revision af VejPladsPark og LCA-beregning</i>						
- Revision af VPP	Service	2.500	2.500	750		5.750
- LCA-beregning	Service	375	375	190		940
Initiativ 1 i alt		2.875	2.875	940	0	6.690
<i>Initiativ 2. Pulje til fremme af nye klimavenlige materialer</i>						
- Fremme af nye klimavenlige materialer	Anlæg	1.000	1.000			2.000
Initiativ 2 i alt		1.000	1.000	0	0	2.000
Udgifter i alt		3.875	3.875	940	0	8.690

Klima

Initiativets klimaeffekt i 2035 er beregnet til 3.900 tons CO₂. Det er en vedværende effekt efter fuld indfasning i 2028. På baggrund af Livscyklusanalyser (LCA) på dele af forvaltningens portefølje estimeres anlægsporføljes udledning at være på omkring 13.000 tons CO_{2eq} pr. år ved det nuværende aktivitetsniveau (ca. 0,8 mia. kr.). Det er vurderingen, at udledningen ved de ændringer, som kvalificeres og implementeres som del af budgetnotatets initiativer, vil kunne reduceres med op til 30 %. Ved finansiering af begge initiativer og fuld indfasning svarer det til en årlig reduktion på omkring 3.900 tons CO_{2eq}. Hvis det udelukkende er initiativ 1, der finansieres, vurderes effekten at være 20 %.

Tabel 2 - Oversigt over skønnede forbrugsbaserede CO₂e-effekter af budgetnotatet med direkte effekt.

Ton CO _{2e}	Reduktion i 2025	Årlig reduktion ved fuld indfasning i 2028	Pris pr. reduceret ton CO _{2e} (kr. pr. ton CO _{2e})
Initiativ 1: Revision af VejPladsPark og LCA-beregning på fuld projektportefølje	0	2.600	2.691
Initiativ 2: Pulje til fremme af mere klimavenlige standarder	0	1.300	1.512
I alt	0	3.900	2.280

Noter: (1) Pris pr. reduceret ton CO_{2e} medregner alene de budgetøkonomiske omkostninger ved tiltaget. Tiltaget kan have afledte omkostninger for fx borgere eller erhverv, som ikke er medregnet i prisen pr. reduceret ton CO_{2e}. (2) Med direkte effekt menes de initiativer, hvor Københavns Kommune har direkte indflydelse på reduktionspotentialet.

Risikovurdering

Den overordnede risikovurdering er, at initiativerne er relativt ukomplicerede, og der er derfor ikke afsat midler til uforudsete udgifter.

Det er imidlertid forventningen, at implementering af nogle af de identificerede potentialer for reduktion af klimaaftrykket under processen kan være forbundet med økonomiske, administrative, tekniske og juridiske barrierer, og at de tilhørende risici vil variere fra tiltag til tiltag. I tilfælde af betydelige risici vil problematikkerne blive forelagt for Teknik- og Miljøudvalget med tilhørende risikoanalyse.

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter på alle styringsområder

1.000 kr. - 2025 p/1	Ud- valg	Bevilling	2025	2026	2027	2028	I alt	*
<i>Anlægsudgifter</i>								
- Udførsel, initiativ 2	TMU	2000 - Ordinær anlæg	1.000	1.000			2.000	2.000*
Anlægsudgifter i alt			1.000	1.000			2.000	2.000*
<i>Serviceudgifter</i>								
- Revision og LCA-beregning, initiativ 1	TMU	1000 - ordinær drift	2.875	2.875	940		6.690	
Serviceudgifter i alt			3.875	3.875	940	0	8.690	

Øvrige tekniske oplysninger

Bydel

Bydækkende: ☒											
Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse		Bydækkende									

Høring

Har budgetnotatet været i høring?	Ja	Nej
Ejendomsfaglig høring i TEo/ByK/KEID		X

Tidligere afsatte midler

Der er ikke tidligere givet midler til formålet.